

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen		v upravništvu prejel:	
celo leto	K 24-—	celo leto	K 22-—
pol leta	12-—	pol leta	11-—
četr leta	6-—	četr leta	5-50
na mesec	2-—	na mesec	1-90

Ishaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pisma naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. Narodna tiskarna telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25-—	celo leto	K 28-—
pol leta	13-—	pol leta	13-—
četr leta	6-50	za Ameriko in vse druge dežele:	
na mesec	2-30	celo leto	K 30-—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravništvu: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 88.

Minister Schreiner — odslovljen!

Dunaj, 21. febr.

Nemški minister - rojak dr. Schreiner je bil danes odslovljen. Ministrski predsednik baron Bienerth ga je poklical k sebi in ga pozval, naj poda demisijo, in ko je to dr. Schreiner storil, je Bienerth kakor izposloval, da je cesar to demisijo sprejel.

Schreiner je bil v ministrstvu najagresivnejši zastopnik nemške nasilnosti in najstrupenejši nasprotnik Slovanov. Velik del krivice, ki so se zgodile Cehom in Slovencem, je prizoril Schreiner, bodisi z direktnim uplivanjem na ministre, bodisi s sakovrstnimi spletkami.

Schreinerjeve nemške krepilje smo občutili tudi Slovenci. Pri vseh imenovanjih v državni upravi, pri imenovanju vsakega uradnika, da skoro vsakega sluge je posegal vmes dr. Schreiner in tako pritiskal, da je onagal vedno — nemški interes.

V dosoj svojih namenov se je Schreiner posluževal sredstev, ki niso bila vedno honetna. Izbirčen pač ni bil. Izrabljal je celo strankarsko barvana, dostikrat naravnost obrekovalec poročila svojih zaupnikov in volkstratov. »Minister za omenjenje slovenskih uradnikov« — je svoj glas o njem rekel bivši poljedelski minister dr. Brač, ki je Schreinerjevo delovanje natančno poznal.

A to še ni zadostovalo nekdanjemu pizenskemu notarju in sedaj tako neslavno odpuščenemu ministru dr. Schreinerju. Svoje službeno statusce je brezobzorno izrabljal za vsakovrstne spletki, izmed katerih je pač najbolj karakteristična ta, da je pred nekaj meseci sam prouzročil posebno akcijo zoper nemške poslance, samo da sebi ohrani ministrski službo. S svojimi vsakovrstnimi spletkami, ki so bile dostikrat uprav škandalozne, je nakopal Schreiner med slovenskimi poslanci toliko naprotja, kakor noben drugi nemški minister.

Schreiner je bil eden tistih mož, ki so dajali Bienerthovemu ministrstvu njegov izraziti protislovenski značaj in prav zaradi tega so nemške

stranke držale njega, dasi jim je osebno malo simpatičen.

Ministrski predsednik Bienerth je sedaj odslovljen Schreinerja — ker drugače ni mogel naprej.

Vlada se je začela s slovanskimi strankami pogajati zaradi bodočega zasedanja državnega zbora. Če hoče Bienerth varno hoditi, mora priti do kakoga sporazumjenja s slovansko unijo. Kot prvi korak si je Bienerth mislil izpolnitev svojega ministra. Ker sta bila iz ministrstva izstopila oba češka ministra, je hotel sedaj Bienerth ministrstvo kompletirati zopet z dvema Cehoma. Poljedelski minister naj bi postal sedanjí vodja tega, mesto češkega ministrarajaka pa je ponudil Bienerth dr. Pacaku. Toda — dr. Pacak je odklonil na način, ki je jasno pričal, da sploh noben češki parlamentarec ne vstopi v ministrstvo, dokler sedi tam — dr. Schreiner.

Tako je odletel dr. Schreiner. Bienerth se ga je iznebil, da bi odpravil eno izmed številnih ovir vsem pogajanjem s slovanskimi strankami; otrese se ga je, ker je videl, da hoče Schreiner sploh preprečiti sporazumljenje med vlado in slovansko unijo in ustanovitev nove delavske večine, kateri bi potem sledila popolna rekonstrukcija ministrstva. Bienerth je moral pokazati vsaj dobro voljo za sporazumljenje s Slovani in v ta namen je odstavil ministra Schreinerja.

Nemški krogi so silno poparjeni, ker je moral Schreiner odstopiti. V odslovlitvi Schreinerja vidijo celo akt sovravnosti Bienerthove vlade proti nemškim strankam in žaljenje teh strank ter groze z opozicijo, vendar so med njimi tudi ljudje, ki odkrito priznavajo, da vlada ne bo mogla drugače izhajati, kakor če se približa slovanski uniji in da bi bilo samomorilsko, če bi se nemške stranke dale potisniti v opozicijo in bi omogočile ustanovitev nove večine brez njih. Pot do te nove večine je sicer še dolga in danes še nihče ne ve, če se bo dal uresničiti Bienerthov načrt, naj se ustanovi najprej delavska večina, na kar bi se ministrstvo rekonstruiralo, ali eno izmed mnogih ovir je Bienerth odstranil s tem, da je Schreinerja pahnil iz vladnega čolna.

Minister Schreiner — demisijsiniral.

Nemški minister - rojak je podal večraj demisijo. Demisije dr. Schreiner ni podal iz lastne volje temveč na pritisk od strani kabinetnega načelnika. Baron Bienerth je demisijsko prošnjo ministra Schreinerja s priporočilom predložil cesarju in demisijo je cesar že sprejel. Kakor znano, je ravno dr. Schreiner bil najhujši germanizator Bienerthovega kabineta in »Slovanska Enota« je soglasno izjavila, da poleg dr. Schreinerja ne more sedeti noben njen zaupnik. Seveda se s tem se ni ugodilo popolnoma zahtevam »Slov. Enote«, ki je zahtevala tudi odstranitev ministrov Hoebenburgerja in Wrbe. Nemece je demisija njihovega ministra - rojaka zelo poparila in objubljajo že protestne resolucije; izjaviti se hočejo proti Bienerthovemu ministrstvu za politiko svobodne roke. — Z demisijo dr. Schreinerja je torej izpraznjeno tudi mesto nemškega ministra - rojaka; češki minister - rojak je demisijsiniral že lani. Vlada za sedaj ne bo oddala niti enega niti drugega sedeža temveč hoče za enkrat poskusiti brez ministrov - rojakov, ki so jih napravili mnogo sivih las. — Nemece pravijo, da demisija dr. Schreinerja ne bo položaja izboljšala, temveč ga bo samo še poostrila.

Vladni krogi hite zagotavljanje, da vltud demisiji ministra dr. Schreinerja ne bo nobene spremembe sistema temveč, da ostane vlada taka kakorsna je bila. Vlada hoče Nemece pokazati, da jih z demisijo dr. Schreinerja nikakor ni hotela oškodovati.

Pogajanja.

Vlada bo započeta pogajanja s strankami nadaljevala tudi po sklicanju drž. zbora. Dosedaj so konference imele le bolj informativen značaj, odsej pojde za to, ustvariti predpogoje za močno delavno večino. Podlago za ta pogajanja bodo tvorili rezultati pogajanj v Pragi. Vlada upa, da bodo ta pogajanja imela uspeh, če se to zgodi, se bodo vršila v Pragi še pred Veliko nočjo odločilna pogajanja glede češkega dež. zbora. Po Veliki noči se bo vršila — če se dotlej

vse ugodno izteče — na Dunaju sklepna konferenca, na kateri se sestavi nova delavna večina in njen delavni program.

Iz Lvova se poroča, da prof. Glombinski ne mara več igrati vloge posredovalca med Slovani in Nemei, akoravno so Poljaki prepričani, da je brez dvoma treba spremembe položaja v parlamentu. Ministrski predsednik bo torej moral sam stopiti v direktno zvezo s strankami.

Dr. Kramář o patriotizmu.

Ministrski predsednik se je zadnjič nasproti dr. Kramářu nepovoljno izrazil o njegovem potovanju v Petrograd, dejal je pa obenem, da nikakor ne dvomi o Kramářevem patriotizmu. Dr. Kramář je odgovoril v članku v »Nár. listih« med drugim sledeče: »Baron Bienerth ima prav, patriot sem, toda najbrže malo drugačen, kakor si on predstavlja. Za nas Čehe poznam le en patriotizem — češki. Ta patriotizem mora zadostiti ne-le nam, temveč tudi Dunaju. Da se naš češki patriotizem krije z interesi monarhije, to ni naša skrb, temveč skrb onih, ki na Dunaju vladajo. Da smo mi Čehi vltud sovravnstvu in krivici, ki nam jih prizadeva Dunaj, svoje dolžnosti nasproti monarhiji lojalno izpolnjevali, o tem ne bo pač dvomil niti »hvaležni« Dunaj, in krivda ne leži na nas, če moramo delati razliko med češkim patriotizmom in dunajskim patriotizmom. Mi ne stremimo za tem, da bi bili na Dunaju »ljubljenci«. Hočemo biti močni, neomajni, da nam bodo morali dati, na kar imamo dobro pravico, da ne bodo postopali z nami kot z nujnim zlom ali pa kot z nadležnim prosjekom, kateremu se vrže semtertja ostanek z bogato obložene mize drugih.

Tega nečemo le zase, temveč tudi za druge Slovane in sicer za vse. Mi hočemo, da smo ne-le mi, temveč tudi ostali Slovani tako močni, da Avstrija preneha biti na zunaj nemška država, da je pravična nasproti vsem svojim narodom, tudi slovauskim in da bo njih prava opora in pribežališče. Zato delamo slovansko politiko, zato potujemo tudi na kongrese in konference, da bomo močna notranja enota. In to bomo tudi de-

lali, pa naj je komu všeč ali ne. Ne-le Nemei imajo pavico pri vsaki priliki kazati na svoje brate onstran mej in zahtevati zato privilegirano mesto in vlade nad manjšinami. Tudi mi nismo sami na svetu in to se ne sme nikdar pozabiti.

Slovani nečemo razdreti zunanji meja in zidati novih držav, kakor mnogokateri tistih, ki Slovane denuncirajo. Pred vsem bomo zadovoljni mi Čehi, če ne bo več prepada med našim patriotizmom in onim, o katerem se na Dunaju govori. Do tja pa je dolga pot in zato je pač najboljšje, če se na Dunaju o patriotizmu kolikor mogoče malo govori.»

Grško.

Situacija na Grškem je jako kritična. Vendar pa ni resnična vest, da bi bil kralj velesilam že naznanil svoj odstop; res je le to, da je dejal, da raje odstopi nego dalje v takih razmerah vlada.

Atentat.

V Kairu je nek dijak streljal na ministrskega predsednika egiptškega Butros - pašo. Min. predsednika je zadelo pet krogelj. Motivi atentata so politični. Ministrski predsednik je večraj poškodbam podlegel.

Dnevne vesti.

+ Iz deželnega odbora. Ljubljanski mestni občini se dovoli pobiranje 35% naklad. Proti dotičnemu sklepu mestnega sveta ni bilo ugovora. Radi častnih občanov v Železnikih bode deželni odbor še enkrat zaslial priče v Železnikih. Gospe Koželjevi se dovoli gradbo trinadstropne hiše, ker je upravno področje tako razsodilo. Star. Pečnik se zopet zaposli pri izkopavanju starin. V Idrijski cestni odbor se pokličeta: Fran Seunger trgovec v Žirih; Fran Didič, hotelir v Idriji. Prošnja cestnega odbora Vipavskega za izredno podporo se odkloni, ker so drugi cestni odbori v veliko hujših stiskah, in ker se bodo itak hundurniki na Vipavskem urejali, kar bo deželo mnogo stalo. Dovolijo se podpore za renoviranje cerkve sv. Ahaca, cerkve v Dražgošah in v Žužemperku. Za sv. Ahaca se dovoli

LISTEK.

Povest o mladih ljudeh.

(Spisal C. Golari.)

II.

Ob robu griča, tik nad reko, je stala lesena, s slamo krita koč. Bila je tako nizka, da je Tone segal z glavo do strehe, in se je vselej moral nisko skloniti, kadar je hotel stopiti do praga. Minca, ki je hotela biti polnosna, je bilo sram, da mora prebiti v tako siromašni, starinski hišici, ki je bila zbita iz črvivih, zakrčenih tramov, zato je okrog in okrog nasadila rož, rdeč in plavih, ki so bile kot kočati bohotni grmi. Nasejala je solnčnice, in kadar so zrastle, so segale visoko preko strehe, in zgodilo se je že, da je bil ves ubogi domek tako zakrit, da se je zdel kakor vrtna utica, vsa prepřežena od pisanega slaka in živordečega fiziološkega cvetja.

V njej so stanovali Kožuhovi; sedaj so bili samo trije, Minca in Tone, ter stara mati, ki je bila že nad osemdeset let stara ženica.

»Za božjo voljo, sta že doma, hleko pa še ni zavrelo!« Je vzdihnila ter sklenila roke. »Vstala sem, pa sem dejala: Danes je pa gotovo nedelja, ker Minca ni vzela seboj delavnega predpasnika. Potlej sem pa dejala, gotovo si šla k maši, ker nisi zakurila. Dejala sem, gotovo bosta lačna, kadar prideta. K Matevžetu

sem šla po mleko, muca je pa šla z menoj. Tone, kaj so pa pridigovali gospod? Ali ni danes Veliki Smaren? O, to je bilo pa zelo lepo v cerkvi! Ali je gorel tudi veliki luster sredi cerkve? O — o!»

Stopila je k peči in si grela otrple, od starosti drgetajoče prste.

»Minca, ali si že preoblečena?« je prašala nato dekle, ki je vrgla nedeljsko krilo s sebe in si opasala bel predpasnik.

Minca je pokimala z glavo in šla v vežo pred peč, kjer se je kuhalo v ponvi mleko. Tone je ravno prišel po škripajoči lestvi iz podstrešja, kjer je imel shranjeno svojo obleko. Ustavil se je pred ognjiščem, in ko se je uzrla vanj sestra z jeznimi očmi, je potemnel njegov obraz. Stal je in jo gledal. Ni vedel, zakaj, a navdala ga je čudna slast in želja, da bi zavil glavo v beli predpasnik, ki ga je imela sestra okoli pasa.

»No, zakaj me zijaš?«

Brez odgovora je stopil v izbo in sedel za mizo.

»Torej praviš, da so pridigovali o materi božji? Tako? Glejte, Glejte!« Je govorila starka. »Danes je šla v nebesa, in tam so jo kronali.«

Nikdo ni mogel več govoriti z njo, zakaj bila je gluha. Samo staro Micko, svojo prijateljico, je še razumela, kako je pregibala ustnice.

»Praviš, Jožeta pa »pet ni bilo pri maši! Kaj?«

Tone jo je pogledal, in v njenih sivih in osušenihi očeh je ležal mrtev strah, ki se je takrat vtisnil vanje,

ko so njenega sina Jožeta, pripeljali mrtvega iz tvornice.

»A ni ga bilo? Saj je tvoj oče, Tone, pa nič ne skrbiš zanj!«

Večkrat se ga je spomnila, pozna starost ji je otemnila um, in čakala je, da se vrne.

»Kako da ga ni? Saj je že nedelja! Potlej sem pa dejala, moram pogledati — — Glej, glej, ali ni tamle Micka! to se je že postarala!«

Starka se je naslonila na mizo in gledala skozi nizko okence na pot, kjer je šla njena prijateljica. Edino njo je še poznala, drugače ji je bila vsa vsa tuja.

»Micka, Micka!«

Letela je ven, in potem sta stariki govorili, mahali z rokami in se čudili.

Tone je ostal sam in je mislil na sestro. V duhu je videl njeno gibko, lepo telo, in njen jezni obraz. Nikoli je ni videl drugače kakor s srditim gnjevom v očeh in z razpaljenimi, ali pa kot led mrzlimi lici.

Minca je prinesla mleko na mizo, in zopet ni mogel Tone odvrniti oči od njenih belih, okroglih rok, ki so bile gole do lakti, in zažejalo se mu je, da bi ugriznil v to napeto meso.

Ali dovolj! Kaj je z uvojimi mladimi ljudmi? Naj govori moje pero! Tone misli preočasi in ne spominja se več vsega. Sicer bi prašali njega samega. Le to mu časih pade na pamet, kako je v svojem petem letu padel v izkopani grob, kamor so ravno položili črno rako. In v njej je bila

njegova mati. Spominja se zvonov, ki so peli nekje nad njim, cziral se je k njim, in naenkrat je zdrsil s prestjo in se znašel v jami. Potem so ga z vrvmjo, ki so mu jo zapletli okoli pasa, potegnili na dan, in po vsem pokopališču je bil jok, takšen jok!

Tega se je spominjal dosti natančno, a drugega ni vedel nič. In potem je začel hoditi z očedom v papirnico. Minca se je spominjal iz prvih let, ko jo je moral voziti v majhnem vozičku, in je bil zato vedno hud nanjo. Nekeč jo je prekucnil v vodo, in naenkrat je bilo vse polno ljudi okoli njega. Vpili so in vreščali, Minca se je drla in jokala; zvečer ga je oče pretepel in ven zaprl. Ostal je vso noč zunaj. Potlej je naenkrat zmanjkalo sestre. Večkrat je sicer slišal, da je nekje na Koroškem pri teti, kjer je nemško govore. A on je hodil z očedom na delo, dokler ni nekoga dne nastal krik in vik v tvornici. Planil je tja, in zagledal očeta v krvi. Umrl je, in potem se je Minca vrnila domov. Prvi čas ni razumela nikogar, in nikdo nje. Tako čudno je govorila; to je nemški, so rekli.

Tudi Tone je znal nemški, pa vse drugače. Nori Boštjan ga je naučil. Takole: »Jablana — Labag, Loka — Lak, Kamnik — Stan, Kranj — Kranbur, žmukel, pukel, ven.« To je znal, a Minca je govorila vse drugače.

Takrat je začel visoko o njej misliti. Bilo mu je šestnajst let, ko se je vrnila domov, a ona je bila

dve leti mlajša od njega. In zdela se mu je tako gosposka in lepa. Sprva so jo klicali po vasi Koroša, on je vsakega udaril zato. Drugo leto potem je začela tudi ona hoditi v papirnico, in sprva ga je imela rada. Ko jo je pa nekeč v pijanosti objel in pritisnil svoja slinasta usta k njemu vratu ter jo duhal in ni hotel odmakniti nstena od bele, tople kože, ga je začela vleči za las. Nič ga ni bolelo in še bolj se je je ovijal. Od takrat ga ni sestra več marala, v njem pa je plapolala čudna strast vedno silneje, silneje.

Tone je sedel in zajemal mleko. Za trenotek je prisedla Minca, a hitro odložila žlico, ko je videla bratrove vroče oči na sebi. Pogledala ga je hudo in zaničljivo ter vstala od mize.

V hišo je prišla stara mati in si brisala oči. Njen glas je bil obupan; jokala je.

»Micka je rekla, da je Jože na britofu. I kaj pa dela tam? Rekla je, da so ga pokopali? I zakaj so ga pa zakopali? Kako bo pa prišel domov, ako so ga dejali v zemljo?«

Sklepala je roke in majala z glavo.

Minca je stopila k njej in se nagnila k njenemu ušesu:

»Ali gresta v cerkev? Danes je na Ladji maša!«

»O — o! Bom pa šla! Micka gre tudi.«

Tone je vstal in se šel k reki umivat. (Dalje prih.)

1000 K, za Dražgoše 1000 K; sv. Nikolaj pri Žukemperku 600 K, in za Bodeše 400 K. Vse te cerkve so historične znamenitosti, zategadelj je tudi Dunajska centralna komisija dovolila primerne prispevke. Delo rezervarja pri vodovodu na Strmicu seoddag. Trojarju iz Šentpetra. Napajališe v Volčah se istotako odda najcenejšemu poučniku g. Trojarju. Začasno vredbo Iške se dovoli iz deželno kulturnega zaklada 700 K. Cestnemu okraju Ribniškemu se dovoli 2000 K podpore. Okrožnim zdravnikom v Idriji je imenovan dr. Indra iz Planine. Dr. Mal se imenuje prov. asistentom v dež. muzeju. Muzejskemu društvu se izplača podpora 1200 K. Reču usmiljenih sester se pro preferito pripozna odškodnina 12.000 K za dajanje hrane v blaznici. Ministrstvo ni privolilo, da bi Dermastja in Prelesnik bila učiteljka na trgovski šoli v Ljubljani, češ, da nista kvalifikovana.

+

Javen ljudski shod priredili za člane in njih somišljenike v nedeljo popoldne ob 3. pri Rastoharju na Karlovski cesti »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj«. Na shodu govori deželni poslanec in podžupan gospod dr. Ivan Tavčar. — Somišljeniki iz šentjakobskega okraja opozarjamo na ta shod, da se ga udeležijo v čim največjem številu.

+

Zakaj molčite, klerikalna gospoda? Nedavno tega smo razkrili nečuden škandal, v katerega je zapleten škof Anton Bonaventura. Pokojni šentjakobski župnik Rozman je imel v shrambi hranilno knjižico v znesku 3200 K in zavarovalno polico v znesku 4000 K. oboje last njegove nečakinje Franciske Rozman. Po smrti Rozmanovi je brez sledu izginila tako hranilna knjižica, kakor zavarovalna polica. Franciska Rozman, ki že dlje časa ni bila zdravih živcev, je na to vest popolnoma zbledela, da ji je sodišče moralo imenovati kuratorja. In ta kurator je bajno dognal, da se nahajata sedaj hranilna knjižica in zavarovalna polica v posesti škofa Antona Bonaventura. Vkljub temu, da se je škofu naznanilo, da sta imenovani vrednotnici last umobolne Rozmanove in se ga je pozvalo, naj na čuden način pridobljeno tujo lastnino izroči kuratorju, vendar naslednik apostolov, škof Anton Bonaventura, bajne neče o tem ničesar slišati, marveč se je dal rajje tožiti. Mi smo to vest zabeležili z vsjo rezervjo, ker vendarle nismo mogli verjeti, da bi zakrivil tako dejanje škof Anton Bonaventura, dasi je mož na glas, da ni posebno izbirčen v sredstvih, da se dokopljde do denarja. Zabeležili smo vest v interesu javnosti in javne morale, da spravimo več luči v afero, o kateri govori ne samo vsa Ljubljana, marveč že vsa kranjska dežela. Pričakovali smo, da nam bo škofov organ »Slovenec« vso afero temeljito pojasnil ter nam z nepobitnimi podatki dokazal, da so naše navedbe o škofu neutemeljene in krivične. Tako pojasnilo ni bilo nele v interesu škofa samega, marveč tudi v interesu klerikalne stranke, ki je posredno z ono afero tudi kompromitirana, ker je notorično škof nujen vrhovni voditelj. Pred štirinajstimi dnevi smo razkrili oni škandal, a »Slovenec« še do danes ni črnil niti besedice o stvari in se ni upal niti z besedico postaviti v obrambo tako strahovito osumljenega škofa! Ta njegov molk priča jasno, da so naše navedbe o hranilni knjižici in o zavarovalni polici do pičice resnične in da je škof Anton Bonaventura res zakrivil dejanje, zaradi katerega bi vsak drug človek bil obtožen radi zločina. A čuvar javne morale, zakupnik vse poštenosti, »Slovenec«, molči kakor nem o tem vnebovpijočem dejanju, molči pa tudi kakor riba o našem zakonitem razkritju, tihočemu se profleksionitih činov, ki jih je na željo klerikalcev zgrešila poštna uprava proti Mazelletu in Lebanu v svrhu, da zasigura mandat Franu Šukljeju. — Gospoda klerikalna, ali se bojite govoriti, ali je vam zamrl jezik obeh, vas tako kompromitujočih razkritjih? Morda pa se ravnam že po najnovejšem Terseglovem načelu: »Nič braniti, samo napadati«. Toda ta način obrambe ne bo držal, o tem naj bodo klerikalni prepričani!

+

nasprotnikov tiče, bodi njihovo nasprotovanje šele olje v ogenj našega navdušenja. »Naša mladina mora biti bojovita, se ne sme braniti, ampak mora napadati, s svojimi nazori in vzori izvažati, kakor svetloba, ki ne sveti sebi, ampak vsemu svetu.« Tisti, ki dandanes molli in mišli sam zase, ni pravi; večje veselje je v nebesih nad tistimi, ki je popolna, zraven pa preganja nasprotnike, kakor nad devotindevetdeset pravničniki, ki svojo pravičnost vase skrivajo. Te misli, katerih krščanskega značaja ne bomo preiskovali, pričajo eklatantno, v kakem duhu delajo klerikalci in na kak skrajni boj ščejuje ljudstvo. Ali je spridlo temu mogoče le misliti na populistovost ali ni mar nujno potrebno, odbijati klin s klinom po načelu oko za oko in zob za zob.

+

Dva javna shoda v Trstu. — Obsojena gonja proti Ciril in Metodovi družbi! Politično društvo »Edinost« v Trstu je sklicalo za minulo nedeljo dva javna shoda, in sicer dopoldne v Rojano in popoldne v Škednju, katera sta bila jako dobro obiskana. Na obeh shodih je poročal polanec dr. Rybač o državnozbornem delovanju in o splošni, sedaj vladajoči gospodarski krizi in draginji, ki je posledica notranje in zunanje politike. Aneksija Bosne in Heregovine je požrla ogromno denarja in povzročila bojkot avstrijskega blaga. Drugi razlog sedanjih gospodarskih krizi je v pomanjkanju trgovinskih pogodb z balkanskimi državami. Živila so se tako podražila, ker je na pritisk agrarcev naš trg zaprt za živino in žito iz balkanskih držav, kar je pa le v korist veleposesnikov na Ogrskem in Češkem, a v veliko škodo malim kmetom, delavcem in konsumentom sploh. — Tretji razlog gospodarski krizi je iskati v naši notranji politiki, kjer se bije med Nemci in Slovani hud boj, in sicer za hegemonijo na prvi in enakopravnost na drugi strani. — Ali boj, ki smo ga začeli, moramo izvajati do kraja, boj sistem, ki onemogočuje nas tako, da naš človek kmalu ne bo več dobil javne službe. Na severu nazadujemo Slovenci na vsej črti. — Na Korškem smo zopet v zadnjem času izgubili pet občin, na Štajerskem pa št. Ilj in Šostanj. — To pa v prvi vrsti zato, ker imajo Nemci v rokah ves upravni aparat. Od slovanskih poslancev vlada zahteva, da glasujejo za rekrute, votirajo proračun, sploh vse, kar ona predloži zbornici, a nasproti temu vlada za nas nima drugega, kakor zapostavljanja, krivic. — Zato pa brezobziren boj in opozicijo proti taki vladi! Dokler ona nas neče poznati in priznati enakoveljnimi Nemeem in drugim, ji pa tudi mi ne bomo dovolili ničesar. Govornik upa, da bo prej ali slej vendar le prišlo do skupnega nastopa proti skupnemu sovražniku in posledica temu bo, da slovanski poslanci ne bodo več prihajali pred svoje volilce tako praznih rok, kakor morajo žalibog danes prihajati. — Volilci so priredili svojemu poslanec burno ovacijo in mu izrekli popolno zaupanje. — Med raznimi govorniki na škedenjskem shodu se je priglasil k besedi tudi deželni poslanec dr. Vilfan, ki je rekel, da je boj slovanskih poslancev na Dunaju nekako enak boju slovanskih poslancev v deželnem zboru in mestnem svetu tržaškem. — Zaupanje zavednih volilcev daje poslancu pogum za nadaljni boj, za politični in gospodarski napredek in pravo našega naroda. Na srečo mi je še nekaj, česar ne morem danes zmolčati, je vzkliknil govornik. — V Ljubljani so se dobili ljudje (klici: »V uredništvo «Slovenca!«) ki so nastopili brezobzirno proti naši dični družbi sv. Cirila in Metoda (vzkliki ogorčenja). Te ljudi, ki so napovedali boj toli potrebni družbi, resiteljci naše nežne dece iz krempljev naših narodnih sovragov, ne morem drugače imenovati — nočem rabiti grdih imen — kakor, da so slepi, nenarodni, blazni! — (Grozen ropot in vzklihanje.) Te ljudi sicer nikakor ne sovražimo, ker so naši bratje, temveč skušajmo jih spraviti na pravo pot, da sprevidijo svojo zmotu. — Na njih nečuden napad na našo družbo jim pa odgovorimo s tem, da se bomo še bolj oklenili te naše miljenke in za njo še več darovali in žrtvovali, kakor do sedaj. — To bo najlepši odgovor na nečuden in neopravičen napad od strani zaslepljenih bratov! (Viharno odobravanje in razni vzkliki.) — Na predlog nekoga zborovalca je bila takoj na licu mesta nabrana večja vsota za Ciril-Methodovo družbo, kot protest proti »Slovenčev« pisavi in napadam. — Nato je predsednik — deželni poslanec Sancin — zaključil to živahno zborovanje, veselo se, da ima pred seboj tako zavedne ljudi in volilce, ki se ne dajo od nikogar tako na »špagi« voditi, kakor se to kje drugje po Slovenskem godi.

+

Božji denar — za družbo sv. Cirila in Metoda. Slovenski gostilničarji so večinoma zavedni narodnjaki in vneti tudi za družbo sv. Cirila in Metoda. Kar je narodnih gostilničerjev, imajo večinoma nabiralnike družbe sv. Cirila in Metoda in narod jim je hvaležen za vse to, kar so že pridobili za našo šolsko družbo. Sedaj, ko klerikalci zol iz hudčije ubijajo družbo sv. Cirila in Metoda, si štejemo v dolžnost opozoriti slovenske gostilničarje, kako bi si lahko zopet pridobili zaslug za našo šolsko družbo in ji pomagali. Posnemajmo naj slovenskega gostilničarja v Novem mestu, ki ob trznih in semanjih dneh prodajalce in kupce živine pregovarja in pridobiva, da darujejo takozvani »božji denar« družbi sv. Cirila in Metoda, namesto da bi ga v žep vtaknili. Naj vsak Slovenec stori kar more in naša šolska družba bo lahko procvitala na korist vsega naroda!

+

Slovensko deželno gledališče. Iz pisarne: Danes, v torek se vzpizori prvič Kadelburg - Presberjeva burka »Črni madež« z g. Bohuslavom, g. Verovškom in g. Nučičem v glavnih vlogah. Po daljšem premoru se vzpizori zopet dramska noviteta, zato je pričakovati najboljšega obiska. Burka »Črni madež« je dosegla pri publiku dunajskega dvornega gledališča največji uspeh. — V četrtel, dne 24. t. m. se vzpizori drugič za nep-abonente Lehárjeva opereta »Piskrovec«, na kar opozarjamo goste z dežele.

+

Slovenčevci Cirilmetodarji odgovarja Trst z ustanovitvijo nove podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. V gostilni Meznaričevi v Metlici zbrani rodoljubni gostje so darovali naši družbi v odgovor »Slovenec« 5 K. postal jih je g. Milan Makar. — Nabiralniki in družba »Slovenec« št. 29. z dne 7. februarja ob zabavnem večeru vajejske skupine N. D. O. v Mestnem domu v Ljubljani dne 21. februarja so vrgli naši družbi 51 K 24 v. Hvala, iskrena hvala zavednim rodoljubom!

+

Družba sv. Cirila in Metoda je založila prav lepe in originalne velikonočne razglednice. Pričakujemo prav mnogo naročil!
+ **Iz Medane.** Na pustni ponedeljek so priredili rodoljubi v občini Medana domačo zabavo, katere se je udeležil evet cele medanske občine. Ne moremo si kaj, da ne bi pri tej priliki pohvalili gorečega rodoljuba med vrliimi Medanci. Po govoru gospoda nadučitelja iz Krmna, ki je v izbranem govoru očrtal boje Slovencev s tujci, kakor tudi z rodnimi brati, je vstal gospod župan Kukujati in z geslom: Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovenca ne gane do družbe sv. Cirila in Metoda, nabral za našo družbo 20 K. Srčna hvala gospodu županu za nabrani znesek in gospodu Leopoldu Toroušu za darovanih 5 K. Ostanek 1 K 60 v so darovali gošci iz Kozane kot preostanek plesa. Vsem izrekamo tisočero hvalo in kličemo: le po taj poti naprej!
+ **Naša mladina za »Cirilmetodarjico.** Tisti človek, ki je priobčil v glasilo slovanskih odpadnikov dne 7. svečana 1910 članek »Cirilmetodarjica«, tisti človek se je gotovo že tisočkrat pokesal, da se je udal trenutnemu raspoloženju, v katerem je bruhal iz svoje notranjosti ostudnosti, kakršnih še ni bruhal na našo narodno svetinjo niti naš najhujši sovražnik tuje krvi. V svoji brezmejni zaslepljenosti je nameraval človek, ki ga je rodila slovenska mati, izpodbiti edini steber Slovanstva, katero bi potem brez odpora pomandral v prah naš narodni sovražnik v veselje gospodarjem na Dunaju in

v sahalo Slovanom sovražnemu Rimu. Toda zgodilo se je čudo, kakoržnega zaslepljenec ni pričakoval. Okrog stebra Slovanstva, v katerega se je zaletel izmeček slovenskega ljudstva s svojo sviačenom rimsko butlico, okrog tega stebra so se takoj zbrali slovenski sidarji iz vseh slovenskih pokrajin, zidarji v visoki starosti, kakor tudi v detinskih letih, ki so začeli vsak po svoji moči sidati na ogroženem steboru. In tako stoji sedaj ta naš steber trdno kakor še nikdar, tako trdno, da ga ne podero niti Nemci, niti Italijani niti deželna niti orednaja vlada, niti zavržena sodruga, ki komandira v »SLS.« Tomu steboru je vzdala ljubljanska »Vajenska skupina NDO.« s sinočnojo predstavo »Divjega lovca« znaten kamen. »Mestni dom« je bil zopet nabito poln, dokaz, da uživajo mladi pristaiči »Narodne delavske organizacije« popolno zaupanje narodnega občinstva. Najprej je tajnik Škerl v navdušenem govoru pozdrvil mnogobrojno občinstvo, poudarjajoč, da Slovenec vstaja kljub tisočletnemu spanju v nemški sužnosti. Narodna ideja dobiva vedno več privržencev tudi med delavstvom in ni daleč oni čas, ko bo narodni delavec sam odločeval v vseh vprašanjih, ki se tičejo delavstva. Internacionalnega jerobstva mora biti konec! Z ozirom na ostudne klerikalne napade na Ciril-Methodovo družbo opominja govornik občinstvo, naj jo po svoji moči podpira. Pominimo vsikdar, da smo Slovenci, da smo Jugoslovani! — Po burno spretnem govoru je tamburaški zbor »Vajenske skupine« zaigral »Lepo našo domovino«, ki je takeoreko elektrizirala vse občinstvo. — Kritiko o igri »Divji lovec« smo napisali že pri prvi predstavi, zato se danes ne bomo spuščali v podrobnoti. Omeniti pa je treba, da so se igralci pri sinočni predstavi še mnogobrojno uživeli s svoje vloge kakor pri prvi predstavi. Majda (ga. Juvanova) je bila tudi sinočni ljubljanka občinstva. Stari lakomnik Zavrtnik (J. Drenovec) in divji lovec Janez (V. Drenovec) sta izborno pogodila svoji vlogi. Oštr Grozdek (V. Slovencec) in Lisjakov Gašper (V. Škerjanc) sta pokazala, da se tudi v neznamni vlogi lahko razvijejo igralske sposobnosti. Tudi Maruša (A. Banovecova), Sajetov Jure (A. Bekš) in njegova žena, Špela (A. Ravnikova) so pokazali, da bi lahko igrali tudi v večjih vlogah. Tudi planšarice in njihove pesmi so občinstvu izbornou gajale. Pozabiti pa ne smemo onega, ki je največ pripomogel, da je bilo občinstvo ves čas v veseljem razpoloženju, to je naš vaški revček Tonček (J. Plut) ki je rojen komik. Od njega se po vsi pravici še mnogo pričakuje. — Režija je bila pod spretnim vodstvom g. Nučiča izborna. In tako upamo, da bo »Narodna delavska organizacija« napravila iz svojih članov ne samo navdušene narodne delavce, marveč tudi spretno gledališke igralce, kajti predstave »Vajenske skupine« so pravo vezbanje slovenskega gledališkega naraščajja. Nadejamo se, da se je končal sinočni večer s lepim gmotnim uspehom, akoravno ni bilo nikake vstopnine. — Še nekaj moramo poročati, dasi se je bati, da se razlije žolč tistemu Efičaltu, ki je spisal v »Slovencu« dne 7. svečana t. l. članek »Cirilmetodarjica«. Ta članek je tako znamenit, da ga je dal nekdo v okvir in sinoči smo ga licitirali v korist Ciril-Methodovi družbi. »Cirilmetodarjica« za — družbo sv. Cirila in Metoda! O Jeruzalem, Jeruzalem, to je hud poter za izdajalce pri »Slovencu«. Licitacija je bila živahna, kajti vsakdo je hotel imeti »Slovenčeve« nesramnosti v okviru, ki se na ta način ohranijo stoletja in stoletja, v večno sramoto slovensko-katoliške stranke, ki je pred leti vsled sramu zamazala katoliški znak na svojem praporu, leto dne 7. svečana pa je za en lep pogled iz Vatikana izdala slovensko zastavo. Tako je strupeno seme, ki so ga vsejali klerikalci, rodilo povsod najboljši in najobilnejši sad. Naši mladini pa kličemo: Naprej po tej poti in zmaga je tvoja!

+

Poseben dopisnik ruskih listov v Ljubljani. Sredi meseca marca pride v Ljubljano poseben dopisnik ruskih listov, predvsem pa »Ruskega Slova«. Nastani se stalno v Ljubljani kot dopisnik za ves avstrijski slovenski jug. »Ruskoje Slovo« je eden najuglednejših in najbolj razširjenih ruskih listov. Izbaja v 800.000 izvodih in zastopa načela konstitucionalno-demokratske ali takozvane kadetske stranke, katere voditelj je znani ruski politik in vseučiliški profesor Pavel Miljukov, ki je bil l. 1908. tudi v Ljubljani na slovenskem časnikarskem kongresu.

+

— **Nov poveljnik domačega polka** št. 17. Dosedanji poveljnik našega domačega polka št. 17. polkovnik baron Gustav Karwin stopi v pokoj. Na njegovo mesto bo imenovan polkovnik Aleksander Jovanovič, dosedanji poveljnik pehotnega polka št. 35.

— **Pehotni polk št. 27** kaznovan. Radi vedno se ponavljajočih izgrediv, ki so jih v zadnjem času povzročali vojniki 27. pehotnega polka, je vojaška oblast odredila, da morajo biti vojniki tega polka od sedaj pa do preklica vsak večer ob 9. v vojašnici.

— **Konj »Amon« ali čut vojaštva za pravico.** Kakor smo svoj čas poročali, je dne 18. februarja lanskega leta dopoldne pridrvel voz ljubljanskega topničarskega polka št. 7 od Turjaškega trga doli skozi Čevljarsko ulico naravnost v prodajalniško izložbo g. Milka Krapeša, trgovca v urami, zlatnino in srebrnino na Jurčičevem trgu. Konj je z vozom vred priletel v izložbeno okno, potrl šipe, stril in pokvaril ure itd. in s tem napravil g. Krapešu škodo za 389 K. Ker nikdo ne mara utrpeti takega zneska iz svojega, se je g. Milko Krapeš obrnil na ljubljanski topničarski polk radi povračila te škode, kar se mu je pa odreklo, češ, da je ves dogodek le nesrečen slučaj, ki ga polk ni zakrivil. Nato je vložil po svojem zastopniku dr. Šviglju tožbo. C. in kr. erar, zastopan po c. kr. finančni prokuraturi za Kranjsko, je ugovarjal, da je konj »Amon«, ki se je bil kritičnega dne splašil, pohleven kakor ovca, da je tudi voznik, ki je tištega dne vozil, izborno izvežban in vreden konj, da je bila konjska uprava v vzornem redu in uprega pravilna, da se je torej nesreča zgodila le vsled tega, ker je bilo na Turjaškem trgu tistega dne vsled zaledenosti zelo polzko in je nasproti prišel voz z nepotajajočimi posodami za mleko. Vsled tega da se je pohlevni konj »Amon« splašil, in ga »izurjenič« voznik nikakor ni mogel več obvladati. Ves ta dogodek je torej le nesrečen slučaj, ki ga ima trpeti tisti, v čigar premoženju se je zgodil, in ker so se vsled tega »slučajne« pobile Krapeševe šipe, naj pa Krapeš sam nosi škodo!... Zares — izborna logika, vredna juristov pri finančni prokuraturi. Obravnava pa je dognala, da konj »Amon« ni baš tako pohleven, temveč da se včasih tudi rad splaši, da voznik ni bil bogvekakoz »izurjenič«, ker je kritičnega dne popolnoma izgubil glavo ter dopustil konju »Amonu«, da je dirjal, kamor je sam hotel, dalje, da je bila uprega pomanjkljiva in zanikrna, ker je bila vraga ob »Amonov« zadnji nogi, da je bilo tudi jermenje staro in prepere,lo, ojnice stare in prekratke, skratka, da je bila vsa konjska oprava nemarna, da se vojaški voznik pa tudi ni poslužil potrebne previdnosti, s katero se mora voziti po mestu zlasti ob zimskem času. Druga nemarnost se je pojavila tudi še v tem, da vojaško spremstvo kljub tozadevnim strogim predpisom ni bilo ves čas pri vozu, temveč si je izbralo pred »Narodno kavarno« bližnjico skozi Zidovsko ulico, voznika pa pustilo z vozom samega naprej čez Turjaški trg. Prvi sodnik je tozbenemu zahtevku ugodil ter c. in kr. erar obsodil na plačilo zahtevane odškodnine in stroškov. C. in kr. erar se je seveda pritožil na ljubljansko deželno sodišče, ki pa je priziv kot neutemeljen zavrnilo. Sedaj se je šele pokazal čut vojaštva za pravico v najsvetljavi luči! Zakon določa, da sme tožnik, ki je s svojimi tožbenimi zahtevkom v dveh instancah prodril, zahtevati takojšno plačilo prisojene mu terjatve. Vsled tega je dr. Švigelj poslal c. in kr. erarju pobotnico z zahtevo, da se izplača g. Krapešu povzročena in že prisojena odškodnina s prip. C. in kr. erar pa se je postavil na popolnoma negativno stališče, odklonil vsako plačilo in še celo zapretil, da bo predlagal odložitve eksekucije, če bi se uvedla. Zaeno se je pritožil na vrhovno sodišče na Dunaju. Toda tudi tu je c. in kr. erar sijajno pogorel in mu končno ni preostajalo drugega kakor — plačati. Tako je g. Krapeš dasi šele čez leto dni a vendar le prišel do pokritja svoje škode. Nam pa se nekaj zdi naravnost neumevno: na eni strani zahteva erar, da državljan izpolnjuje svoje davčne in druge plačilne dolžnosti do zadnjega vinjarja, tako, da te takoj rubijo in ti nalože še visoke obresti, če točno ob uri ne plačaš — na drugi strani pa isti kruti erar državljanom po svoji nemarnosti povzročene škode ne mara plačati. Tako postopanje se v navadnem življenju ne imenuje nobel, mi pa smo svoj čas že izrekli mnenje, da je to skrajna nezastonost in pri tem tudi ostanemo.

— **Najden zaklad na Mirju.** Pri zgradbi drž. obrtne šole na Mirju so našli večeraj dragocen zaklad. Izkopali so glinast lonec, v katerem je bilo 47 rimskih zlatov in 7 kosov čiči.

stega srebra. Zlati so v vrst in imajo napis »Victoria Romanorum«. Zaklad hrani g. stavbnik svetnik Duffe.

— Občni zbor L. Kranj, tov. svadvice se vrši v četrtek dne 24. svečana ob 3. popoldne v restavraciji »Bavarski dvor« na Dunajski cesti. G. člani se opozarjajo na mnoge številne udeležbo.

— Nekateri avstrijski nemški poštni uradi so pravi škandal za avstrijsko uradništvo. Če bi poštni uradi po drugih državah tako poslovali kot poslujejo v Avstriji, potem bi morala nastati največja zmešnjava na vsem svetu. Neštetokrat smo že bičali nesramno postopanje nemških poštnehih uslužbencev s slovenskimi pošiljatvami, toda vse pritožbe so takorekoč bob ob steno. S pošto v Payerbachu na Nižjem Avstrijskem smo se bavili že lansko leto. Videti je bilo, da so se ljudje na omenjeni pošti poboljšali, zadnji čas so pa zopet začele prihajati pritožbe, da naši naročniki lista ne dobivajo. Bo pa treba napraviti potrebne korake pri poštnem ravnanstvu na Dunaju, da počni svoje uradništvo o njegovih dolžnostih.

— »Christofovemu učnemu zavodu, na katerem se izobrazujejo gojenci v prvi vrsti za vstop kot uradniki in uradnice v banke, hranilnice, trgovske kontorje, odvetniške, notarske pisarne itd., dovolila je visoka c. kr. deželna vlada za Kranjsko z naredbo z dne 10. svečana 1910 št. 2638 sedaj tudi še slovenske in nemške jezikovne kurze. — Ker je ta zavod izobrazil že mnogo gojencev in gojencev in za to žel priznanje, ga toplo priporočamo.

— Radijbrzojavni promet. V skladu s skromno izobrazbenega dogovora in dodatka s sklepnim zapisnikom obelodanjenega v drž. zak. XVII. pod št. 36 z dne 11. marca 1909 prevzela je obrežna postaja v Pulju z 20. dnem februarja 1910 tudi javen radijbrzojavni promet. Kot posredovalno mesto med imenovano obrežno postajo in na suhem ležečimi brzojavnimi uradi, bode obratoval c. kr. poštni in brzojavni urad Pulj 1. Obrežna pristojbina za iskrobrzojavke v in iz Pulje obrežna postaja znaša 60 stotink od besede brez določene najnižje pristojbine. Krovno pristojbino, katero se bode iztirjavalno poleg obrežne pristojbine in poleg navadnih pristojbin za odpravo na progah brzojavnega omrežja, in katera je na poedinih ladjah različna, je razvideti iz 2. oddelka, stran 30—35, predel 11, mednarodnega seznama iskrobrzojavnih postaj. Naslov na plovce ladje odpremljenih iskrobrzojavk mora biti kolikor možno natančen. Isti mora obsegati: a) ime prejemnika z morebitnim spolnim imenom; b) ime ladje, kakor je sprejeto v seznam, s pristavkom nacionalitete in v slučaju enakosti imen, tudi razlikovalnega znamenja po mednarodni signalni knjigi; c) ime obrežne postaje, kakor je navedeno v seznamu. Nedopustne so brzojavke s predplačanim odgovorom, brzojavne poštna nakaznica, brzojavke s ponavljanjem, brzojavke s potrdilom prejema, brzojavke ki naj se zapošiljajo, pristojbini podvržene službene novice, razven ako nanašajo edino na prenos po progah brzojavnega omrežja; nujne brzojavke izvenjski odpreno po progah brzojavnega omrežja, na podlagi predpisov mednarodnega brzojavnega opravilnika in slednjic p osebnih slih in potom pošte dostavljajoče se brzojavke.

— Iz Tomišlja se nam piše: V začetku tega meseca so v nekem tukajšnjem klerikalnem društvu vprizorili igro s petjem. Pri tej prirredbi so nastopile tudi šolske učence. Nima mo nič proti takim igram v obče, a to ne gre in ni umestno, da bi nastopale tudi šolske učence in je to tudi po šolskem redu prepovedano. Naj torej pristojna šolska oblast poskrbi, da se kaj takega več ne primeri.

— Za poštarja v Velikih Laščah prosti neki nemški zagrizenec H. v Opatiji. Zanj se zavzavajo Nemci, sam pa pošilja slovenskim poslancem slovenska pisma, ki mu jih sestavlja neki njegov sorodnik v Ljubljani, ker sam ne zna niti toliko slovensčine, da bi sam napisal slovensko pismo. — Opozarjamo poslance na tega kompetenta, da se mu ne bodo dali speljati na led. Sicer pa tudi Velikolaščani pozor!

— Iz Litije se nam piše: Jejmene Pepe, vskljkunli so gotovo Jurče, Francej, oče Silk in drugi, ki niso vajeni lagati in do sedaj tudi niso verjeli, da bi lista »Domoljub« in »Slovenec« prinašala laži. A bridko so se varali, kajti v »Slovenec« od sobote poroča Boltatov Pepe, da se je peljal »Ke do pred musta, do Lajuvevo ukraine ustarije, kjer so imel ltisk Sukolei ba«. — Ako se je Boltatov Pepe peljal »ke do pred musta« tega seve litijski katoliški poštenjaki ne vedo in tu tudi ne morejo oporekati, pač pa mu lahko v obraz zabrusijo,

na jaso, ker »titar Surov« niso imeli svojega bala »preo pe most pe Lajovic«. Tudi vse drugo so same čenče, kakršnih še veliko privoščimo litijskim in smartinskim brumnim dušam. Kar se tiče pijaše, je pa za katoliške lažnjivce res najboljša, da pijejo vodo, kakor sta je pri občenem zboru kmetijske podružnice gospoda iz smartinskega farovaja. Šram vas bodi, hinaveci in lažnjivci!

— Umrl je nadučitelj Kremžar v Št. Vidu na Dolenjskem. Pogreb se vrši v sredo 23. t. m. ob 10. uri popoldne.

— V Trebnjem je umrl dne 21. februarja 1910 lekarnar gospod Janko Ruprecht, mož vrlega značaja in dobrega srca. Bil je do zadnjega zdihljeja trden napredni narodnjak, bil ustanovitelj in podpiratelj vseh društev v Trebnjem, ter bil radi svojih vrlin izvoljen vselej prvim predsednikom ali načelnikom. Neizprosa smrt je pobrala moža v najlepši starosti 61 let, po večmesečni boleznii, katerega bode manjkalo povsod in tudi revežem. Bodi mu najčastnejši spomin in lahka zemlja.

— Telovadno društvo »Sokol« v Trebnjem je 20. t. m. izvolilo sledeči odbor: br. Viljem Tomič st., starosta; br. dr. Aud. Kuhar, podstarosta; br. Viljem Tomič ml., načelnik; br. Ferd. Kogej, tajnik; br. M. Plevnik, blagajnik; br. Al. Pavlin, gospodar; br. J. Treo, zapisnikar; br. A. Vrbancič in br. J. Goršak, namestnika; br. Fr. Zelene in br. V. Šerak, preglednika. Pridružujemo se misli, da je v disciplini in vstrajnosti podrobnege dela pot do zmage svobodi in zmagosnemu poletu slov. Sokola. Le tako naprej in trebanjski Sokol Lo tekem časa lahko ponosen na svoje uspehe. Na zdar!

— V Kranjski gori se je pod pezo snega zrušil baje samo grajski hlev, ne pa sodniško poslopje, kakor se je nam večeraj brzojavno poročalo. Kaj je sedaj res?

— Sprememba posesti. Vilo »Santa Clara« v Celju pri Seidlovev studentu je kupil kavarnar Krušič.

— Slovenski denar — za Rossgergerjev sklad. Mariborska hranilnica, v kateri so naloženi milijoni slovenskega denarja, je dala z Rossgergerjev sklad 2000 K. Tako spletajo Slovenci sami bič, ki pada po našem telesu.

— Osem milijonsko posojilo celovskega mesta. Mesto Celovec je sklenilo najeti posojilo v znesku 8 milijonov. Deželni zbor koroški je v večerajnji seji sprejel tozadevni zakon brez vsakih sprememb.

— Od orožnika zaboden. Pred nekaj časom so se okoli vil Pietzok, Angele in Uljan na Opčinah pri Trstu klatili tatovi in v eno vilo že vlomili. Zato pa tam okoli patrolirajo po noči orožniki. — V petek na soboto ponoči je opazil službojoči orožnik nek individuj, ki je sunljivo plazil okoli ene omenjenih vil in ga vstavil, vprašujoč ga, kaj tam išče. Individuj, ki se je legitimiral za Andreja Režka z Ban, 38 let star — je orožniku odgovoril, da ga to nič ne briga, je skočil v tistem hipu na zid ter vrigel z vso močjo kake tri kile težak kamen proti orožniku, ki ga pa k sreči ni zadel. Orožnik plane na napadalec in mu zasadi bajoneto v stegno, na kar je poslednji padel. Poklicani zdravnik je rano obvezal, na kar je orožnik spremil nevarnega ptička v tržaške zapore.

— Moštvo Lloydovega parnika rešilo osem Japoncev. Ko je vozil Lloydov parnik »Vorwärts« iz Sanga ja v Yokohanno, ga je 2. februarja zasačila velika nevihta in gosta megla, tako, da je moral med vožnjo naprej signalizirati s piščalko. — V najhujši nevihti so opazili, kako se neka barka bori v zadnjih momentih z razkačenim morskim elementom. — Parnik se je počasi približal z onemogućeno ladjo in moštvo je opazilo, da je so mornarji ladje že popolnoma v vodi, in da je pomoč skrajno potrebna. Dalmatince — pesnik Mark Kerstović je v smrtni nevarnosti po vrvi splezal do ladje in že vse onemogle in premrzljene Japonce enega za drugim spravil na parnik in jih rešil osem, med tem ko je bil eden njih že mrtev. Pri tem težkem in nevarnem delu so mu pomagali tudi drugi mornarji. — Japonce — ki so bili nekateri že nezavestni, so zdravili na parniku in jih oddali v Yokohami pristojni oblasti. Mornarji so bili nagrađeni za njih nevstrašen in junanski čin.

— Iz Stanko Vrazovih »Djulatibje« bode nekatere pesmi uglasbil, kakor čujemo, za letošnje stoletnico Vrazovega rojstva g. skladatelja F. S. Vilhar v Zagrebu, in sicer za mešane zборе.

— Hrvatska tehnika v Zagrebu. Kakor je znano, je daroval hrvatski rodoljub dr. Juraj Žerjavic 200.000 kron za ustanovitev hrvatske tehnike v Zagrebu. To je dalo povod, da so merodajni krogi jeli resno preučevati ve vprašanje in kakor javlja-

je sedaj hrvatski list, je stvar že v toliho skorosti, da se hrvatska tehnika odpre do meseca decembra t. l. Ta tehnika bo tudi velikega pomena za Slovence, ker bode izpiti položeni na hrvatski tehniki, veljali tudi v Avstriji.

— Glas iz občinstva. Slavnii mestni oostni odbor bi prosili, da bi malo ogledal našo ubogo Gmajno v trnovskem predmestju, katera ima toliko biata, da se je vsak čas bati, da bi kdo v njem ponorečil in bi bilo najboljše, da bi si napravili posebno rešilno postajo. Posebno ulice ob vojaškem kopališču in Vel. čolnarskih ulic so v takem stanju, da nam Bog pomagaj. Zatorej prosimo slavni mestni magistrat nujne odponoči!

— Več davkoplačevalcev. Lovci, pozor! Mestna policija je baje na sledu nekemu lovcu, da je v tem času jerebice streljal.

— Ponočnjaki. Danes ponoči se je bila na Valvazovem trgu pojavila večja družba ponočnjakov, med katerimi je bila tudi neka ženska, ki so z upitjem in petjem kalili nočni mir. Ker se pa službojućem stražniku niso hoteli pokoriti, so morali v svrhu identifikacije na osrednjo stražnico. Ženska je bilo postalo slabo in so jo morali prepeljati z rešilnim vozom na njen dom.

— Aretovan je bil predvečerajšnjem 20letni krojaški pomočnik Anton Jakš iz Hrastjega v novomeškem okraju, ker je napravil v Rudolfovem za 153 K goljufivih dolgov. Policija ga je izročila deželnemu sodišću, ki ga bode dalo eskortovati okrožnemu sodišću v Rudolfovo. — Večera j pa je policija aretovala Ladislava Czubanczya, ker je pred kratkim pobegnil od 44. pešpolka iz Budimpešte. Oddali so ga vojaški oblasti.

— Kap zadelja je večeraj 46letnega dinarja Franceta Podržaja iz Duplice pri Grosupljem, stanujočega na Poljanski cesti št. 56. Na lice mesta došla policijska komisija je zamogla konstatovati le smrt ter je odredila, da so njegovo truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Kristofu.

— Goljufija. Te dni je v Mencingerjevi podružnici na Martinovi cesti vzel na ime neke hišne posestnice nek delavsko oblečen človek 100 kg otrobov, katere bode pa plačal z — zaporom.

— Trpinčenje živali. Sinoči sta se dva mesarska vajenca peijala po Tržaški cesti ter imela privezanega za voz bika. Ta je vlekel voz nazaj, konj pa napej in sicer s takim trdom, da je pot kar od njega tekel. Vajenca sta pri tem pa še ravnodušno prepevala. Da zasluženj kazni ne odmeta, je preskrbljeno.

— V znamenju alkohola. K tozadevni večerajšnji notici moramo resnici na ljubo konstatovati, da se sluga Poženel ni sam vrgei pred električni voz, marveč je le po nesreči prišel v ta položaj. Razumno pa je, da je bil po padcu splošno zmeden in baš to zmedenost so nekateri sodili napačno.

— Delavsko gibanje. Večera j se z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 263 Hrvatov, 94 Macedoncev in 18 Slovencev. 20 Hrvatov je prišlo iz Bazla, 22 jih je šlo v Bad-Gastein, 20 v Solnograd, 15 pa v Heb.

— Izgubljeno in najdeno. Posestnica Ivana Praznikova je izgubila denarnico, v kateri je imela 11 K denarja. — Kuharica Helena Vidmarjeva je našla možko pelerino.

— Razne stvari. — Previden samomorilec. V petek se je ustrelil v Malem Lošnju letoviščar Čeh Jaroslav Hak, posestnik v Pragi. Postavil se je tako, da je po dveh streljih padel v morje.

— Ruski konzulat v Pragi. V dumi je bil v prvem in drugem branju sprejet predlog, da se ustanovi v Pragi konzulat. Svoje poble začne ruski konzul izvrševati baje 14. aprila t. l.

— Egipčanski ministrski predsednik Butras — paša Ghali, na katerega je neki dijak petkrat ustrelil, je večeraj vsled zadobljenih ran umrl. V Kahiri vlada vsled tega velika razburjenost. Morilec je bil baje član neke tajne družbe, ki je naročila umor. Zaprl so 50 oseb, med njimi tudi nekaj žensk.

— Nevaren Italijan. V Tulunu so napravili pri Italijanu Aicardiju hišno preiskavo. Pri njem so našli več razstreljivih snovi, pet izdelanih bomb in mnogo ukradenih predmetov. Aicardi je nameraval pognati v arak občinsko hišo v Bormeau, ker mu je županstvo baje storilo neko krivico. Nevarnega Italijana so zaprli.

— Grozeča stavka je nastala v Filadelfiji. Pri cestni železnici so odpustili 600 delavcev, radi česar je takoj stopilo v stavko 5000 uslužbencev. Dva vodova cestne železnice so stavkujoči delavci zaigali, več drugih pa s kamonom napadli. Policija je šla na stavkarje z haingalci.

— cami. Roznege je celavstvo razpisalo 207 voz. Županstvo je sprejelo v službo tri tisoč redarjev, da z njimi napravi red.

— Björnson o Slovanstvu. V »Pester Lloyd« z dne 13. t. m. priobčuje dr. Hugon Ganz več od Björnsona mu poslanih pismem. V enem teh pismem se Björnson tako-le izražal: Jaz sem popolnoma nasproten Vašim nazorom: panslavizma ne moremo ukrotiti — ugonobiti; poti naravnim silam (Naturmächte) ne pomaga nič! A mi ga lahko uredimo. Sredstvo za to: prosta volja, pot: prosta volja! V daljnih pismih zahteva, kakor se prakticira to že v Ameriki sploh, za male narode uporaba njegovih jezikov doma, v soli, v cerkvi, pri sodnijah, kjer je nujno potrebno — povsod neizmerno prostost.

— Roparji v vlaku. V poštini voz osebnege vlaka, vozečega z Reke v Budimpešto je vstopil v soboto v Jospidolu neki človek, ki je zahteval od uradnika dve zanmki. Ko se je uradnik obrnil, zagrabil ga je tuje zadaj ter ga hotel vreči na tla. Uradnik pa je bil močnejši ter je napadalec pornil iz poštnega voza, v katerem je ležalo na mizi za 40.000 K denarnih pismem. Tuje je nato dvakrat ustrelil na uradnika ne da bi ga zadel, potem pa jo popihal v bližnj gorzišč. — Drugi napad se je zvršil blizu Jekaterinoslave na Ruskem. V nekem vlaku je napadlo pet mož blagajnika delniške družbe Chripača, ki je imel pri sebi 11.000 rubljev družbenega denarja. Za spremlstvo je imel dva čuvaja. Med temi tremi in med roparji se je vnel ljut boj, pri katerem sta bila ustreljena en čuvaj in en ropar. Ostali štirje roparji so odnesli vseh 11.000 rubljev.

— Ruski konzulat v Pragi. — Petrograd, 22. februarja. Gosudarstvena дума je priznala nujnost predlogu ministrstva zunanjih del, da se osnuje ruski konzulat v Pragi. Ta urad ima pričeti s svojim poslovanjem sredi meseca aprila tekočega leta.

— Leteči vojaški vojni. Carigrad, 22. februarja. Vojno ministrstvo je ukazalo poveljniku III. kora v Solunu Hadi paši, naj organizuje leteče vojaške voje po vzorcu bosanskih »štrafunov«, ki bodo imeli nalogo izsledovati ustaške čete v Makedoniji.

— Preiskava v uradništvo »Russkega Slova«. Moskva, 22. februarja. Policija je izvršila hišno preiskavo v uradništvo »Russkega Slova«. Zاپlenila je več rokopisov. Vzrok preiskave ni znan. Kakor se čuje, je bila preiskava popolnoma brezuspešna.

— Telefonska in brzojavna poročila. — Poraz železniškega ministra. Dunaj, 22. februarja. V današnji seji državnega železniškega sveta je železniški minister Wrba doživel občuten poraz. Njegov predlog glede reorganizacije državnih železnic je bil namreč s 15 proti 11 glasovom odklonjen.

— Padec nemškega ministra — rojaka. Dunaj, 22. februarja. Nemci so radi padca ministra dr. Schreinerja silno razburjeni in groze, da bodo razbili češki deželni zbor, stopili v opozicijo in strmoglavili Bienertovo ministrstvo.

— Dunaj, 22. februarja. Dr. Schreiner se vrne v nemško nacionalni klub in bo izvoljen za predsednika tega kluba.

— Bienert konferira. Dunaj, 22. februarja. Ministrski predsednik je sprejel predseilstvo »Maloruskega kluba« ter je skušal pridobiti za definitivno reformo poslovnika. Malorusi so odgovorili, da bodo za to reformo šele, kadar bodo definitivno rešeni narodni spori. Kmalo na to je Bienert sprejel zastopnike zveze »Unio latina«. Zvečer sprejme izvrševalni odbor nemških svobodomiselnih strank.

— Poljski klub». Dunaj, 22. februarja. Parlamentarna komisija »Poljskega kluba« ima jutri svojo sejo. V parlamentarnih krogih čakajo z napeto pozornostjo na to sejo.

— Bolezen dunajskega župana. Dunaj, 22. februarja. Luegerjeva bolezen je še zopet shušala. Zdravniki so izvedli operacijo na hrbtu. Prerezali so mu kožo na dolgo 25 cm ter odstranili izpod nje gnoj. Pred operacijo se je Lueger razgovorjal z ministrom dr. Weisskirchnerjem, dr. Gessmannom in dr. Ebenbohom. Potem je še sprejel obisk obeh podžupanov Hierhammerja in dr. Neumayerja. Tema dvema je rekel: »Čutim, da se mi bliža smrt. Po peti operaciji ne bo več dr. Luegerja. O veliki noči me boste pokopali. Dr. Lueger si je že preskrbel svoj grob in sicer v mali cerkvi na pokopališču.

— Dunaj, 22. februarja. Po izvršeni operaciji so zdravniki izjavili, da je nastopila akutna smrtna nevarnost za dr. Luegerja.

— Prve sokolske društvo na Turškem. Skopje, 22. februarja. Tu se je ustanovilo prvo sokolsko društvo na Turškem »Srbski Sokol«. Vsi člani arabske cerkvenošolske občine so vstopili v društvo, ki je že začelo svoje delovanje. Društvo šteje že nad 200 članov.

— Abdul Hamid. Selva, 22. februarja. Vest, da je odstavljeni sultan Abdul Hamid nevarno obolet in da so ga vsled tega prepeljali v Carigrad, ni resnična. Res pa je, da sta se oba Hamidova sina odpeljala s svojimi sestrami v Carigrad, kar se nameravajo te sultanova hčera naročiti

— Gospodarstvo. — Mednarodna razstava za šport in igro. C. kr. ministrstvo za javna dela je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo v času od 15. maja do 15. julija letos v Fankobrodu n./M. vršila razstava za šport in igro. Udeležba pri tej prireditvi, ki jo pospešujejo vsi merodajni faktorji, se toplo priporoča. Prospekt, ki vsebuje natančnejše podrobnosti, se more v pisarni trgovske in obrtniške zbornice in Ljubljani vspogledati.

— Poslano.*) — Značilno sočutje modernega hišnege gospodarja. V bližini Ljubljane živi zelo modern, sam v sebe zaljubljen hišni gospodar. Prigledilo se je minoli teden, da je neka žena iz njegove hiše ponesrečila, tako da je bila v skrajni smrtni nevarnosti. Nekaj ur po dogodku je dotična žena gospodarju na njegovo vprašanje sama pojasnila, na kako težaven način je bila rešena gotovo smrti. Na to pa ji je on smehljaje odgovoril: »Saj je vse en hudič, če je ena baba več na svetu ali pa manj.« Pripomnimo pa, da je dotična žena tudi hišna posestnica, gostilničarka in — čujte! — mati šestero nepreskrbljenih otrok.

— Več človekoljubov. — Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

— Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

— Umrlí so v Ljubljani: — Dne 18. februarja: Makso Susteršič, izvoščkov sin, 1 mesec, Marije Terezije c. 11. Dne 19. februarja: Fran Žnidaršič, mizarški pomočnik, 30 let, Karlovska cesta 30. Josip Žurbi, mestni ubožec, 81 let, Karlovska cesta 7. Dne 20. februarja: Viktor Ladiha, žel. uslužbenca sin, 10 mes., Trnovski pristan 36. Marija Kerzin, gostinja, 64 let, Velika čolnarska ulica 23.

— Žitne cene v Budimpešti. Dne 22. februarja 1910.

— Termin. — Pšenica za april 1910 . . . za 50 kg 13 98 Pšenica za oktober 1910 . . . za 50 kg 11 47 Rž za april 1910 . . . za 50 kg 9 43 Kozuza za maj 1910 . . . za 50 kg 6 54 Oves za april 1910 . . . za 50 kg 7 50

— Efektiv. — 5 vin. višje.

— Meteorološko poročilo. — Vialna sad morjem 306-2. Srednji zračni tlak 736-9 mm.

februar.	čas opozovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
21.	2. pop.	738.4	6.8	sl. jv. vzhod	oblačno
	9. zv.	740.2	4.3	slab jug	del. oblak
22.	7. zj.	742.2	5.0	sr. j. zahod	jasno

— Srednja večerajšnja temperatura 4.8; norm. —0.4; Padavina v 24 urah 0.0 mm.

— Hiša — v lepem prometnem trgu na Dolenjskem, s sedežem c. kr. uradov, tovarni in železnice, s gostilniško in mesarsko obrtjo se takoj proda ali odda v najem. K hiši pripadajo gospodarska poslopja in polje. Kje, pove upravništvo »Slovenskega Narodca«.

— Učiteljska tiskarna sprejme 637 4 spretno črkostavce. Kondicija stalne. Plača po dogovoru.

